

С.Ж.Асфендияров атындағы
Қазақ Ұлттық медицина
Университеті

Казахский Национальный
Медицинский Университет
имени С.Д.Асфендиярова

Тақырыбы: Иммунды биологиялық препараттар

Орындаған: Мамбеталиева Ж

Факультет: жалпы медицина

Курс: III

Топ: 25-1

Жоспар:

- I. Кіріспе

- II. Негізгі бөлім

- 1) Иммунобиологиялық препараттар

- 2) ИБП-ның түрі

- 3) Вакциналар

- III) Қорытынды

- IV) Пайдаланылған әдебиеттер

ИБП-лардың жалпы сыпаттамалары мен жіктелуі

- Иммунобиологиялық препараттар күрделі құрамнан тұрып бірінен бірі тегімен, шығарылу тәсілімен, қолдану бағытымен ажыратылады. Бірақ, иммундық жүйе арқылы әсер етуі олардың ортақ қасиеті болып саналады. ИБП-лардың әсер ететін факторлары антиген, антидене, микроб жасушалары, не олардың ыдыраған заттары, биологиялық делсенді иммундыцитокиндерге ұқасаған заттар болып келеді. Аталған факторларға әсер ету сапасын үдету үшін ИБП-ға басқадай заттар қосылуы мүмкін (стабилизаторлар, адьюванттар, консерваттар, витаминдер, адаптогендар).

- ИБП–лар параентералды, пероралды (ауыз қуысы арқылы), аэрозолды және де басқадай тәсілдер арқылы қолданылады. Соған сәйкес олар әртүрлі формаларда, қолдану шарты және өлшемі көрсетіліп дайындалады.

Қазіргі заманда ИБП-ның бес топ түрі бар:

- бірінші топ: тірі, не өлі микробтардан (бактерия, вирус, саңырауқұлақтар), немесе олардың құрамдық заттарынан алынған арнайы профилактика және емдеу үшін қолданылатын препараттар. Олардың қатарына тірі және инактивацияланған корпускілді, субжасаушылық вакциналар, анатоксиндер (токсоидтар) бактериофагтар, пробиотиктер жатады;
- екінші топ: спецификалық антиденелерге негізделген ИБП-лар. Олардың қатарына иммундыглобулиндер, иммундысарысулар, иммундытоксиндер, фермент-антиденелер (абзимдер), рецепторлы антиденелер, мини-антиденелер кіреді;

- үшінші топ: жұқпалы, жұқпайтын аурулардың иммундытапшылықтарын иммундыкоррекциялау, алдын алу және емдеуі үшін қолданылатын ИБП. Оларға жататындар: экзогендік иммундымодуляторлар (адъюванттар, кейбір антибиотиктер, антиметаболиттер, гормондар) және эндогендік иммундымо-дуляторлар (интерлейкиндер, интерферондар, айырша бездің пептидтері, миелопептидтер т.б.);

- төртінші топ: адаптогендер: биологиялық кең белсенді, иммундық жүйеге әсер ету мүмкіншілігі бар өсімдіктер мен жануардан алынған, немесе тегі басқа күрделі құрлысты химиялық заттар. Женьшеннің, элеутетракоктардың басқа да өсімдіктердің сығындылары, тін лизаттары (ерітінділері), тағамға қосылатын әртүрлі биологиялық қосындылар (липидтер, полисахаридтер, витаминдер, микроэлементтер т. б.);

- бесінші топ: жұқпалы, не жұқпайтын аурулардың спецификалық, не бейспецификалық диагнозын қою үшін қолданылатын диагностикалық препараттар мен жүйелер. Олардың көмегімен антиденелерді, антигендерді, ферменттерді, метаболизм заттарын, биологиялық белсенді, бөгдетекті жасушаларды тағы басқаларды анықтауға болады.
- ИБП–ларды зерттеу және жасап шығаруымен иммунологияның саласы иммундыбиотехнология шұғылданады.

Вакциналар

- Вакцина деген термин француз тілінен *vaccine* – сиыр деп аударылады. Ол сөзді әдеби-етке кіргізген Л.Пастер болатын. Өйткені ағылшын ғалымы Э.Дженнер сиыр шешегін ең алғаш адамға егіп, ол адамды аурудан қорғап қалғандығы үшін вакцина деп атаған.
- Вакциналарды көбінесе аурудың спецификалық алдын алуға , кейбір кезде емдеуге қолданады.

Вакциналық әсер туғызатын заттар саннына төменгілер жатады:

- патогендігінен арылтып иммуногендігі сақталған, әлсіретілген тірі микробтар;
- бірнеше тәсіл түрімен белсенділігі жойылған микробтардың бүтін жасушалары , не вирустардың бөлшектері, яғни өлі вакциналар;
- микробтардан алынған субжасушалық антигендерінің қосындысы (протективті антигендер);
- аурудың патогенезінде басты рөл атқаратын арнайы антигендік қасиеті бар микробтардың метаболиті (токсин-анатоксин);
- химиялық, не биологиялық синтезі тәсілімен алынған молекулалық антигендер, оның ішінде микробтардың рекомбинантты штамдарынан алынған табиғи антигендерге ұқсас антигендер.
- Вакцина күрделі құрлылымды ИБП. Оның құрамына тұрақтатушылар, консерванттар. адъюванттар кіреді.

Вакциналардың тегіне, сипатына және дайындау әдісіне байланысты жүйеленуі

Тірі вакциналар	Аттенуацияланған Дивергенттік Рекомбинанттық (векторлық)	Тірі емес вакциналар (инактивтелген)
Аттенуацияланған Дивергенттік Рекомбинанттық (векторлық)		Корпусқылдық Молекулалық

Қорытынды

- Биологиялық препараттар, биопрепараттар — адамдар, жануарлар және өсімдіктердің түрлі ауруларын анықтауда, оларды емдеу және алдын ала сақтандыру мақсатында қолданылатын ерекше биологиялық қосылыстар.

Назарларыңызға рахмет

